

folklor/edebiyat'tan

Anadolu kültürünü oluşturan bileşenlerin içerisinde, halk kültürünün zenginliğini oluşturan çokseslilik; derinlik ve buna bağlı olarak da boyutluluk gelmektedir. Kültürün her boyutuyla genişlik ve derinlik kazanmasında, coğrafyayla birlikte şekillenen hayat tarzının, o coğrafya üzerindeki yaşayan halkların da belirleyiciliği vardır. Buna, doğayı; kapsadığı bütün canlılarla ve bir hayat tarzına, örneğin “atlı göçebe” veya ‘bozkır’ uygarlığına dayanak oluşturan bitki ve hayvanları da eklemek gerekir.

Dergimizin bu sayısının sayfalarını, gayretlerini yakından izlediğim genç bir arkadaşımız Çiğdem **Mollaibrahimoğlu**'nun, hayvanlar etrafında oluşan inanç ve uygulamaları, doğum örneğinde yoğunlaşarak ele aldığı makalesi ile açıyoruz. **Dr. Mehmet Şükrü Nar** toplumun kültürel bir başka yönünü temsil eden dolayısıyla da hayatın derinliğini kavramamıza katkıda bulunan efsaneler; **Dr. Leyla Çiğdem Dalkılıç** ise Slav halklarının kış gündönümü bayramı olan ve güneşin doğuşunun kutlandığı Kolyada üzerinde yoğunlaştırıyor çalışmasını.

“Hafıza”, “mekan” ve “kimlik”, öyle sanıyorum ki bu yüzyılın en yoğun tartışılan ve mesele haline gelmiş olan üç kavramını oluşturuyor. Kapitalizmin öğütücü çarkları arasında teknoloji ve zamana yenik düşen insan yaratmasının bütün değerli varlıklarının kıymet kazandığı; en azından kimileri tarafından kıymetinin olduğu gerçeğinin hissedildiği günümüzde, bir tarihsel ve kültürel bellek mekanı özelliği taşıyan müzelerin, özellikle de kent müzelerinin rağbet görmesi, sevindirici gelişmelerden. **Necat Keskin**, makalesinde kent müzelerini; **Zekiye Çıldır** ise bir başka alanda, eğitim alanında müzelerin üstlenmiş olduğu işlevleri, uzmanların bu kurumlara ilişkin raporlarından hareketle ele almaktadır.

El sanatları, teknolojinin kuşatıcılığında, ancak nadir ustaların yeteneğinde direnebildiği ölçüde varlığını sürdürebiliyor. Bugün artık kırsal da iyiden iyiye izleri silinmeye başlanmış, ancak birkaç kent merkezinde örneklerine rastgelebildiğimiz el sanatlarımızdan, bakırcılığı Ankara özelinde **Asena Ertaş** ele alıyor.

Belleğe ilişkin kuşatıcı bir anımsatmayı da, Kral Midas üzerinden Anadolunun merkezinde üç yüzyıl ayakta kalmış Frigya devletiyle ilgili antik kaynaklara dikkat çeken **Dr. Makbule Muharremova Sabziyeva** yapıyor. Sabziyeva, bu anımsatmayı Hesiodos, Herodot, Ovidius, Plutarkhos, Marcus Junianus Justinus gibi Antik Yunan ve Roma tarihçi ve filozofların eserlerine orijinal dili Latince yanı sıra İngilizce ve Rusçaya yapılan çeviriler üzerinden ulaşıyor.

folklor/edebiyat'ın yayımlandığı ilk günlerde, henüz araştırma görevlisi olan ama merak dolu çabalarıyla sürekli dergimize katkıda bulunan, **Mustafa Oral**, akademik kariyerinin üst basamaklarında da, yani Prof. Dr. olarak da bu gayretini sürdürerek üretiyor. Oral, bu sayımızda Atatürk'ün Kurtuluş savaşı dönemindeki tarih ve millet anlayışını irdeliyor.

Sosyal bilimlerin 14. Yüzyıldaki öncüsü olarak kabul edilen İbn Haldun'u, bu konuma oturtan temel etken, onun toplumsal olayları incelerken kullanmış olduğu bilimsel

yöntemdir. **Dr. Mehmet Devrim Topses**, İbn Haldun’la özdeşleşmiş “asabiyye” olgusunu, toplumsal temel ve işlevleri bağlamında ele alıyor. Feroz Ahmad ismi, Jön Türk, Kemalizm, ordu ve siyaset kavramlarının geçtiği her tartışmada önemli referans kaynaklarından birini oluşturmaktadır. **Ferhat Erođlu**, Ahmad’ın Türkçeye çevrilmiş yapıtlarından hareketle, onun yakın siyasi tarihimizdeki rolünü; **Dr. Nuray Karaca** da sosyal değişme sürecinde kurumların işlevini Erzurum/Ilıca Şeker Fabrikası’nda çalışan aileler örnekleminde, ailenin kırsaldaki uzantısından hareketle tartışıyor.

Polonya’dan gelip Türkiye’ye yerleşerek Yeniçeri olan, Rusçayı sonradan öğrenmesine karşın 18. yüzyıl Rus edebiyatının ilginç yazarlarından ve Rus romanının kurucularından biri sayılan İstanbullu Fyodor A. Emin’in macerasını **Dr. E. Zeynep Günal**’ın kaleminden okuyoruz.

Kolektif bilinçaltında yeralan deneyimler, masal, mit, rüya gibi çeşitli deneyimlerde kendini yansıtır. **Dr. Aynur Koçak**, “ölü oyunu”ndan yola çıkarak, ortak bilinçaltının öğeleri olan arketipler ekseninde çalışmada bulunmakta, oyunu *artekipsel motif ve kalıplar* ile *arketipsel imajlar* olmak üzere iki ana başlık altında irdelemektedir.

Mimarlık, geleneğin olduğu kadar kentsel değişimin de fizik olarak en belirgin biçimde yansıdığı sanatsal alanı oluşturmakta. Geleneksel Osmanlı mimarlığı ile cumhuriyetle birlikte özellikle kentsel mekanlarda beliren ve daha yoğun biçimde de dinsel yapılarda kendini gösteren geleneksel olanla modern olan ilintisini, ‘eskiden yeniyi yaratmak’ başlığı altında **İlkyaz Ariz Turan** ele alıyor.

Dergimizin, önümüzdeki yıl iki özel sayısı olacak. Onların duyurusunu şimdiden yapmak istiyorum: İlki **Sedat Veyis Örnek**, diğeri de **Türkiye’de Yeni Medya Çalışmaları** özel sayıları olacaktır. Her iki özel sayımıza ilişkin duyuru metinlerimiz, dergimizin son sayfasında yer almaktadır.

Yeni sayılarda buluşmak dileğiyle.

Metin Turan

Yayın Yönetmeni